

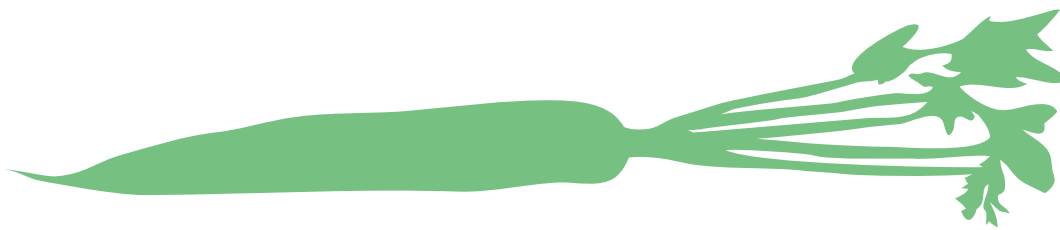

JONG LEREN ETEN

terugblik

VIER JAAR
VOEDSELEUCATIE
IN LIMBURG

feiten, cijfers
en inzichten

LIMBURG

1,12 MILJOEN INWONERS

±16% JONGEREN TUSSEN 0 EN 18 JAAR

AANBOD VOEDSELEDUCATIE:

Moestuiniëren
Gastlessen, excursies, kookworkshops
Begeleiding voor docenten en professionals

2021

STAAT IN HET TEKEN VAN
VOEDSELBOSSEN, MOESTUINIËREN
EN KOOKVAARDIGHEDEN VOOR
OUDERS, LERAREN EN KINDEREN

In de schooljaren 2018-2019 en 2019-2020 hebben 90 scholen de Lekker naar Buiten!-subsidie ontvangen

Op scholen en kinderopvang wordt maatwerk geleverd met Eetbaar Groen, voedselbosjes, moestuincoaches en Smaak- en kooklessen

FACTS

IN LIMBURG ZIJN ER...

31

gemeenten waarvan 22 JOGG-gemeenten

145

Gezonde Scholen waarvan 58 met het vignet Voeding

173

basisscholen met EU-Schoolfruit

54

coaches Gezonde Kinderopvang waarvan 29 de Lekker naar Buiten!-subsidie ontvingen

Peildatum cijfers: augustus 2020 | EU-Schoolfruit over 2019

VERSPREID OVER LIMBURG ZIJN 17 EDUCATIEBOEREN AANGESLOTEN BIJ BOERDERIJ EDUCATIE LIMBURG

BELANGRIJKSTE PARTNERS JONG LEREN ETEN LIMBURG:

Gezonde School-adviseurs: adviseren scholen over gezonde en duurzame voeding

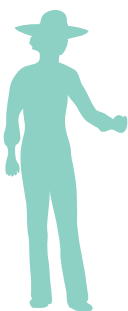
JOGG-regisseurs: stimuleren van moestuiniëren, groente en fruit eten, gezond ontbijten en boerderijeducatie op scholen en kinderopvang

Universiteit Maastricht: Krachtvoer (gratis lesprogramma onderbouw vmbo)

NME-centra: Eetbaar Groen, voedselbosjes op scholen en kinderopvang

IVN en Velt: scholing moestuincoaches, Jongeren Adviesbureaus voor op de scholen

Provincie: stimuleert o.a. Gezonde Basisschool van de Toekomst, Kinderkookschool en Gezondste Regio 2025

4 vragen aan....

John Steijns & Truusje Diepenmaat

Makelaars Limburg

- Truusje Diepenmaat, 53 jaar, woont in Brunssum
- houdt van haar gezin, wandelen, zingen en lezen
- adviseur gezondheidsbevordering GGD Zuid-Limburg
- John Steijns, 62 jaar, woont in Valkenburg aan de Geul
- houdt van zijn vrouw, zijn werk, wandelen, muziek en natuur
- consulent natuur-, milieu- en duurzaamheidseducatie bij CNME Maastricht en regio

1 Waar leg je in je werk als Jong Leren Eten-makelaar het meeste accent op?

John: 'Het koppelen van vraag en aanbod vind ik heel belangrijk. Er gebeurt in Limburg ontzettend veel op het gebied van voedsel-educatie en er zijn overal in de samenleving initiatieven. Als we daar de vruchten van willen plukken, moeten mensen elkaar goed kunnen vinden en de krachten bundelen. Alleen dan kan bijvoorbeeld een school de hulp invoeren van een kok, moestuincoach of andere adviseur die helpt bij verduurzamingsprocessen.'

Truusje: 'In 2020 hebben we ons vooral geconcentreerd op basisscholen en kinderopvangorganisaties, bijvoorbeeld door het realiseren van voedselbosjes, kleine biodiverse bosjes vol eetbare planten, struiken en bomen. Een prachtige plek voor kinderen om te laten zien waar hun eten vandaan komt. Ook gaan we moestuincoaches opleiden in onze provincie om scholen en kinderopvang te ondersteunen met eetbaar groen. Dit doen we samen met IVN en Velt.'

2 Vier jaar Jong Leren Eten zit er bijna op: op welke resultaten ben je trots?

John: 'We hebben inmiddels een vrij compleet beeld van wat er speelt in de provincie en welke partijen daarbij betrokken zijn. Daar ben ik echt trots op. Doordat we groene en gezondheidsnetwerken op het gebied van voeding goed op ons netvlies hebben, kunnen we scholen bijvoorbeeld veel beter ondersteunen.'

Truusje: 'Steeds meer scholen kiezen voor een groene en gezonde

omgeving. En dat zie je niet alleen terug in de inmiddels erg gewilde voedselbosjes. Scholen en kinderdagopvang bieden ook steeds vaker een gezonde lunch aan en bouwen zelfs hele keukens om met kinderen te gaan koken. We helpen bij het concreet maken van die plannen en de aanvraag van subsidies, ook in kansarme wijken. Daar ben ik echt ontzettend trots op.'

3 Wat zijn sterke netwerken die de afgelopen jaren zijn opgebouwd in de provincie?

John: 'De verbinding tussen de groene en de witte sector, ofwel tussen de duurzaamheidskant en gezondheidskant van voedsel-educatie. Als je draagvlak wilt creëren voor een gezonde en duurzame generatie, kan dat alleen via een zogeheten *whole school approach* waarin de witte en groene sector zijn verenigd. Voorheen waren dat min of meer gescheiden werelden. Nu liggen ze, mede door Jong Leren Eten, veel dichterbij elkaar.'

4 Welke uitdagingen zie je voor het vervolg van Jong Leren Eten?

Truusje: 'Het betrekken van ouders. Voedsel-educatie stopt niet op school, de thuissituatie en opvattingen van de ouders zijn minstens zo belangrijk. Daarom starten we in 2021 een pilot waarbij we kinderen en hun ouders kookcursussen aanbieden. Door samen te ruiken, voelen en proeven hopen we ook ouders de waarde van gezonde en duurzame voeding bij te brengen.'

3x Jong Leren Eten in Limburg

Kinderen in heel Limburg kunnen zich volop onderdompelen in voedseleducatie. Zo leren ze hoe voedsel groeit met eetbaar groen op het schoolplein of met een Kokkerelli Tour, of doet hun school mee met een van de initiatieven van Limburg Fit.

Eetbaar Groen

In Maastricht realiseert het Centrum voor Natuur- en Milieueducatie (CNME) sinds 2019 eetbaar groen op de schoolpleinen. Mark Franck is een van de drijvende krachten hierachter. Volgens hem zijn de voordelen van een groen schoolplein met eetbaar groen ontelbaar. Mark: 'Je geeft kinderen iedere dag de kans om de natuur te beleven, maar ook ervan te leren. Kinderen gaan op het schoolplein de verbinding aan met voedsel. Ze zien hoe het groeit en vervolgens kunnen ze het lekker opeten. Ontdekken, zien en proeven: alles komt bij elkaar op een groen schoolplein met eetbaar groen. Het aanplanten van het eetbaar groen gebeurt samen met de kinderen, zodat de betrokkenheid wordt vergroot. Ze zijn erg enthousiast en niet bang om hun handen uit de mouwen te steken. Naast eetbaar groen in de vorm van fruit (bessen, druiven, kiwi's) en noten, planten we naast de bekendere kruiden ook duizendblad en wilde rucola. Tenslotte nodigt een groen schoolplein uit tot beweging en het is ook een mooie manier om te werken aan klimaatadaptatie.'

Kokkerelli Tour

Om kinderen inzicht te geven in een gezond eetpatroon en kennis bij te brengen over gezonde voeding, is het programma Kokkerelli Kids University opgericht. Kinderen van 8 tot en met 12 jaar gaan hierbij aan de slag met koken, volgen een workshop of gaan op bezoek bij een teler en proeven hun zelfbereide eten tijdens de Kokkerelli Tour. Jong Leren Eten-makelaar Truusje Diepenmaat vertelt: 'Als makelaar vinden wij het belangrijk dat kinderen meer kennis krijgen over de herkomst van hun voedsel. Kokkerelli Tour is daarom een mooi programma voor basisschoolleerlingen. Schoolgroepen kunnen op uitnodiging deelnemen aan een van de negen educatieve programma's, ook wel leerstraten genoemd. Het volgen van een leerstraat stimuleert een gezond voedingspatroon en kinderen ervaren de hele voedselketen letterlijk van grond tot mond. Ze maken kennis met een groente, zoals kool, tomaat, paprika of prei. Zintuiglijke beleving en het opdoen van nieuwe kennis staan hierbij centraal.'

LiFi

netwerk gezonde leefstijl
Noord-Limburg

Limburg Fit

In Noord-Limburg is er eind 2019 een uniek netwerk ontstaan tussen publieke en private organisaties. Samen willen zij investeren in een gezonde leefstijl bij de jeugd. Dit gebeurt binnen het project Limburg Fit (LiFi). Het doel van dit samenwerkingsverband is dat alle kinderen in de regio Noord-Limburg gezond eten en bovendien voldoende bewegen. Cristan Segers is programmamanager en licht toe waar Limburg Fit voor staat: 'Scholen stimuleren om gezondheid onderdeel te maken van het schoolbeleid is onze voornaamste taak. Daarom hebben we vier pijlers bedacht. Scholen krijgen begeleiding bij het invoeren van gezondheidsbeleid en er komt maatwerk voor scholen gericht op voeding, beweging en water drinken. Ook komt er een jaarlijkse wedstrijd voor scholen om een gezonde leefstijl te bevorderen. Als laatste willen we twee keer per jaar een bijeenkomst organiseren voor ouders, docenten en het netwerk.' Vanuit Jong Leren Eten Limburg is er financiële steun voor dit project.